

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 167/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. J. K. a M. K., obaja bytom P., pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov a jeho rozsudkom sp. zn. 7 C/237/07 z 24. februára 2009 a postupom Krajského súdu v Prešove a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co/185/09 z 11. februára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. J. K. a M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2013 doručená sťažnosť Mgr. J. K. a M. K., obaja bytom P. (ďalej len „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) a jeho rozsudkom sp. zn. 7 C/237/07 z 24. februára 2009 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co/185/09 z 11. februára 2010.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že žalobou z 8. augusta 2007 podanou okresnému súdu sa sťažovatelia ako žalobcovia v 1. a 2. rade domáhali určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby konanej 4. júla 2007. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 7 C/237/07 z 24. februára 2009 žalobu sťažovateľov zamietol a zaviazal ich zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovanému v 1. rade trovy konania a trovy právneho zastúpenia. Náhradu trov konania žalovaným v 2. a 3. rade okresný súd nepriznal. Na základe odvolania sťažovateľov krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co/185/09 z 11. februára 2010 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o nepriznaní náhrady trov konania žalovaným v 2. a 3. rade potvrdil a zároveň zrušil výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým sťažovateľov zaviazal zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovanému v 1. rade trovy konania a trovy právneho zastúpenia a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie sťažovateľov podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 1 Cdo 54/2011 z 11. decembra 2012 odmietol z dôvodu, že jeho prípustnosť nemožno vyvodit' z ustanovení § 238 OSP a že nevyšlo najavo, že by konanie na odvolacom súde bolo postihnuté niektorou z väd uvedenou v § 237 OSP.

Sťažovatelia uviedli, že rovnakú sťažnosť už ústavnému súdu v minulosti podali, avšak bola uznesením sp. zn. IV. ÚS 228/2010 z 3. júna 2010 odmietnutá.

Námietku porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovatelia odôvodnili tým, že:

„... Súdy, najmä odvolací súd, pochybil, keď potvrdil rozsudok prvostupňového súdu tak, že zamietol návrh Sťažovateľa na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, resp. rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil, neakceptoval podania Sťažovateľa,

argumentáciu Sťažovateľa a listinné dôkazy a iné relevantné dôkazy, z ktorých je zrejmé, že došlo k neplatnosti dobrovoľnej dražby. Sťažovateľ uvádza, že súdy porušili ustanovenia zákonov, a to Ústavu Slovenskej republiky, Občiansky zákonník, Občiansky súdny poriadok, Zákon o dobrovoľných dražbách.

Súdy takto Sťažovateľovi neposkytli právnu ochranu, naopak rozhodnutím ju odmietli, čoho výsledkom sú rozhodnutia poškodzujúce Sťažovateľa.

Súd prvého stupňa ako aj druhého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa ako aj druhého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Vyššie uvedená argumentácia i celý obsah spisu, listinné dôkazy i obsah svedeckých výpovedí potvrdzujú, že súd prvého stupňa i súd druhého stupňa vec nesprávne právne posúdil, dôkazy vyhodnotil tak, že z nich vyvodil nesprávny právny záver a nespravodlivo a nezákonne rozhodol.“

Sťažovatelia v petite sťažnosti žiadali, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C/237/07 z 24. februára 2009 a postupom a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co/185/09 z 11. februára 2010 bolo porušené ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľom priznal finančné zadosťučinenie v sume 20 000 €. Sťažovatelia zároveň požiadali o ustanovenie advokáta na ich zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C/237/07 z 24. februára 2009

O sťažnosti sťažovateľov, ktorou namietali porušenie rovnakých práv rovnakým postupom a rozsudkom okresného súdu, už ústavný súd rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 228/2010-19 z 3. júna 2010. Keďže podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol..., sťažnosť v tejto časti vzhľadom na prekážku res iudicata odmietol pre neprípustnosť.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co/185/09 z 11. februára 2010

Podľa aktuálnej judikatúry ústavného súdu v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku sa považuje ústavná sťažnosť za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie tejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (I. ÚS 169/09, I. ÚS 358/09, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 164/2011) a počíta sa od právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu.

Vzhľadom na to, že sťažovateľmi podané dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 54/2011 z 11. decembra 2012 odmietnuté (nepripustnosť a nezistenie väd konania), ústavný súd považuje sťažnosť v tejto časti za podanú včas.

Preskúmaním sťažnosti ústavný súd zistil, že *sťažovatelia sa ňou* domáhajú preskúmania napadnutého rozhodnutia krajského súdu tak, ako keby bol ústavný súd ďalším stupňom v systéme všeobecného súdnictva, čo potvrdzuje aj obsah nimi podaného opravného prostriedku – dovolania, ktoré je obsahovo totožné s odôvodnením ich sťažnosti.

Sťažovatelia porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ale aj odňatie možnosti konať pred súdom ako dovolacieho dôvodu) odôvodňujú tým, že odvolací súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil, neakceptoval podania a iné dôkazy predložené sťažovateľmi a porušil ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov.

Ústavný súd konštatuje, že predmetná sťažnosť je založená výhradne na neúspechu sťažovateľov v konaní znamenajúcom pre nich negatívne rozhodnutie všeobecných súdov, s ktorých právnymi závermi nesúhlasia, a ako taká je zjavne neopodstatnená.

Vo svojej judikatúre ústavný súd stabilne zdôrazňuje, že nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov ani preskúmať, či v konaní bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil, ale je oprávnený posúdiť, či v konaní pred všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu ústavnoprávných princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Ústavný súd taktiež judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04).

Ústavný súd konštatuje, že aj keď najvyšší súd dovolanie sťažovateľov odmietol, v odôvodnení svojho rozhodnutia (vychádzajúc z judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva) sa podrobne vysporiadal so všetkými uvádzanými námietkami sťažovateľov, pričom okrem iného uviedol:

„... Nedôvodnou je námietka žalobcov, že v konaní im nebolo umožnené navrhovať dôkazy, vyjadriť sa k dokazovaniu a k právnej strane veci. Tieto ich tvrdenia sú totiž v úplnom rozpore s obsahom spisu...

Dovolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa ako aj odvolací súd svoje rozhodnutia vo veci samej dostatočne odôvodnili. Súd prvého stupňa vo vzťahu k žalobcovi 1) skonštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu na ručení neplatnosti dobrovoľnej dražby, poukazujúc na to, že pokiaľ dôvodil ochranou svojho vlastníckeho práva, mal sa už skôr domáhať účelnejšieho ručenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, kde by bola problematika platnosti alebo neplatnosti dražby riešená ako otázka predbežná, aby dosiahol aj zmenu zápisu vlastníctva v katastri nehnuteľností a v prípade určenia neplatnosti dražby by sa predišlo ďalšiemu súdному sporu. Žalobu žalobkyne 2) zamietol

z dôvodu nedostatku jej aktívnej vecnej legitímácie, nakoľko v konaní sa nepreukázalo, že by mala nejaký právnym vzťah k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom dražby. I napriek vyššie uvedeným záverom sa súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne vysporiadal so všetkými tvrdeniami žalobcov o porušeníach zákona pri vykonávaní predmetnej dražby a dospel k záveru, že sú neopodstatnené. Odvolací súd, ktorý výrok rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej ako vecne správny potvrdil, stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvého stupňa a v odôvodnení svojho rozhodnutia na ne poukázal...; postačujúco pritom reagoval aj na odvolacie námietky žalobcov. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosti ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku... Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek žalobcov.“

Aj ústavný súd vychádzajúc zo sťažnostných námietok sťažovateľov preskúmaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ktorého odôvodnenie nepovažoval za potrebné duplicitne citovať, dospel k záveru, že ho nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý súdny proces, a že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu na spochybnenie právnych záverov krajského súdu vyjadrených v jeho rozhodnutí. Skutočnosť, že konanie pred všeobecnými súdmi neskončilo podľa predstáv sťažovateľov, sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia ich práva na súdnu ochranu sťažnosťou podanou ústavnému súdu, pretože ako bolo uvedené, označené právo v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi týmto rozhodnutím a porušením základných práv sťažovateľov zaručených čl. 46 ods. 1

ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov v nej uplatnených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2013